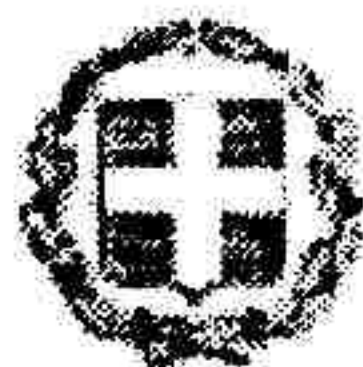

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:

Μαρούσι, 21-8-2014
Αριθμ.Πρωτ. 132499/ ΙΗ ΕΞ
109123-εισ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα : tke@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210-344 2320
FAX : 210-344 2365
ΕΦΙ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ.
-Θεόδωρο Καραόγλου
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση
με αριθμό 985/10-7-2014»

Απαντώντας στην Ερώτηση με αριθμό 985/10-7-2014 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θεόδωρος Καραόγλου σχετικά με τα σχολικά βιβλία Γλώσσας του Δημοτικού και Γυμνασίου, σας κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Τα σχολικά εγχειρίδια, σύμφωνα με την ισχύουσα εκπαιδευτική νομοθεσία (Ν. 1566/1985, ΦΕΚ 167 τ. Α' και 2525/1997, ΦΕΚ 2525 τ. Α') συγγράφονται με βάση το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων και τα συναφή Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΦΕΚ 303, τ. Β'/13-03-2003 και ΦΕΚ 304Β/13-03-2003).

Σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 33 του Ν. 3966/2011(ΦΕΚ 18, τ. Α') η αναπαραγωγή των τίτλων διδακτικών βιβλίων για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών των δημόσιων σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης γίνεται ετησίως με βάση τις διδακτικές ανάγκες των σχολείων και των μαθητών που φοιτούν σε αυτά και κατόπιν της συγκέντρωσης των απαραίτητων στοιχείων από το «Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.) –«Διόφαντος»». Η διάθεση των διδακτικών βιβλίων είναι δωρεάν, η δε σχετική δαπάνη παραγωγής και διανομής τους βαρύνει τον προϋπολογισμό του «Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.)-«Διόφαντος»».

Οι εγκεκριμένοι τίτλοι διδακτικών βιβλίων, κατόπιν σχετικής εισήγησης από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, αναπαράγονται ετησίως και διανέμονται δωρεάν στις δημόσιες σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας κατόπιν έκδοσης από το Υ.ΠΑΙ.Θ. σχετικής Υπουργικής Απόφασης.

Τα χρησιμοποιούμενα στην υποχρεωτική εκπαίδευση για τη διδασκαλία του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας εγχειρίδια υπηρετούν πρωτίστως γλωσσικούς στόχους και συναφώς, μέσω των κειμένων που καταχωρίζονται σε αυτά, ανθρωπιστικές και πανανθρώπινες αξίες του πολιτισμού μας.

Αναφορικά με το κείμενο από το «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Γ' και Δ' Δημοτικού. Στο σκολειό του κόσμου» με τίτλο «Τότε που πήγαμε βόλτα τον Επιτάφιο», επισημαίνεται ότι αν το διαβάσει κανείς ολόκληρο, θα διαπιστώσει ότι δεν εκφράζει πνεύμα αντίθετο προς την ορθοδοξία και τις παραδόσεις της ούτε προσβάλλει το θρησκευτικό συναίσθημα των πιστών. Αντίθετα, το κείμενο αφενός φέρνει το παιδί κοντά στη θρησκευτική παράδοση, αφετέρου στους μεγάλους ξυπνάει νοσταλγικές παιδικές μνήμες γεμάτες κατανύξη και αθωότητα. Το παρατιθέμενο στην Ερώτηση απόσπασμα καθώς είναι αποκομμένο από τα συμφραζόμενά του αλλοιώνει το γενικό πνεύμα του κειμένου.

Στα σχολικά βιβλία που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της Γλώσσας του Δημοτικού υπάρχουν ολόκληρες ενότητες με θρησκευτικό περιεχόμενο. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε το βιβλίο της Γλώσσας της Α' Τάξης του Δημοτικού, σελ. 75-76, όπου η εικόνα της προσκύνησης των μάγων του Εμμ. Τζάνε και επίσης τα κάλαντα των Χριστουγέννων της Πελοποννήσου, καθώς και το Ανθολόγιο της ίδιας τάξης, σελ. 109-120, όπου υπάρχει ολόκληρη ενότητα με χριστιανικό περιεχόμενο, στην οποία ο μικρός μαθητής βρίσκει χριστιανικές εικόνες, μια παιδική προσευχή, κάλαντα και εορταστικά έθιμα των Χριστουγέννων και του Πάσχα. Σημειώνεται εδώ ότι ο στόχος των εγχειριδίων για τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας είναι πρωτίστως γλωσσικός και αυτόν κυρίως υπηρετούν.

Αναφορικά με την άσκηση που περιέχεται στο βιβλίο «Γλώσσα Στ' Δημοτικού. Λέξεις... Φράσεις... Κείμενα» (σελ. 39, β' τεύχος) και ζητά από τους μικρούς μαθητές να συνθέσουν μία ιστορία με πρωταγωνιστές τον Καραγκιόζη, τον Μέγα Αλέξανδρο και την Κοκκινοσκουφίτσα, αυτή αποσκοπεί στην ανάπτυξη της φαντασίας των μαθητών και στην επίτευξη των γλωσσικών μαθησιακών στόχων της Ενότητας. Πολλές γενιές, άλλωστε, μικρών μαθητών μεγάλωσαν βλέποντας θέατρο σκιών, μεταξύ των παραστάσεων του οποίου κεντρική θέση κατέχει ενδεικτικά και η παράσταση «Ο Μέγας Αλέξανδρος και το καταραμένο φίδι».

Αναφορικά με τις συνταγές μαγειρικής που εμπεριέχονται στα εγχειρίδια τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της Γλώσσας, θα πρέπει να αναφερθεί ότι ένα εγχειρίδιο γλωσσικής διδασκαλίας δεν περιορίζεται μόνο σε λογοτεχνικά ή δοκιμιακά κείμενα υψηλής ποιότητας, αλλά εξετάζει όλα τα είδη κειμένου (κείμενα εφημερίδων και περιοδικών, ταξιδιωτικών οδηγιών, συνταγών μαγειρικής, διαφημίσεων, αγγελιών, οδηγιών χρήσεως μιας συσκευής κ.λπ.). Όλες οι μορφές κειμένων υπηρετούν αντίστοιχες καθημερινές επικοινωνιακές ανάγκες. Έτσι ο μαθητής, ερχόμενος σε επαφή με περισσότερα είδη κειμένου, επικοινωνεί πληρέστερα με τους ανθρώπους και κατανοεί καλύτερα τον κόσμο που τον περιβάλλει. Με κείμενα

αποκλειστικώς λογοτεχνικά εξοικειώνεται στο πλαίσιο του μαθήματος της Λογοτεχνίας. Οι στόχοι του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας, είναι πρωτίστως γλωσσικοί και επικοινωνιακοί, ώστε οι μαθητές να μπορούν να ανταποκρίνονται στις καθημερινές γλωσσικές και επικοινωνιακές ανάγκες της ζωής και να τοποθετούνται με επιχειρήματα και τεκμηριωμένο λόγο σε οποιαδήποτε περίπτωση.

Αναφορικά με το «Ανθολόγιο Λογοτεχνικών κειμένων» της Γ' και Δ' Δημοτικού, επισημαίνεται ότι στο εν λόγω Ανθολόγιο καταχωρίζεται το δημοτικό τραγούδι (νανούρισμα) με τον τίτλο «Ύμνε μου, έπαρέ μου το» (σελ. 66), το δημοτικό τραγούδι με τίτλο «Το μικρό κλεφτόπουλο» (σελ. 94), αλλά και πατριωτικά ποιήματα όπως ο Θούριος του Ρήγα (σ. 92) και απόσπασμα από τους Ελεύθερους πολιορκημένους του Δ. Σολωμού (σ. 95). Το Δημοτικό τραγούδι εμπεριέχεται γενικά στα σχολικά εγχειρίδια: βλ. λ.χ. το κλέφτικο δημοτικό τραγούδι «Ένας αητός περήφανος» στο εγχειρίδιο «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» της Α' Γυμνασίου (σελ. 72), το ακριτικό δημοτικό τραγούδι «Ο Διγενής» και το κλέφτικο «Του Βασίλη» στο εγχειρίδιο «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» της Β' Γυμνασίου (σελ. 74 και 75 αντίστοιχα) κ.λπ.

Στο βιβλίο «Νεοελληνική Γλώσσα» της Α' Γυμνασίου (σελ. 82-83) καταχωρίζεται απόσπασμα (από το βιβλίο του Κυριάκου Ντελόπουλου «Ο Άκης και οι άλλοι»), το οποίο αναφέρεται σε μια σχολική παράσταση για την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου. Το κείμενο επιλέχθηκε από τη συγγραφική ομάδα με σκοπό να εξυπηρετήσει τους διδακτικούς στόχους της 5^{ης} Ενότητας (σελ. 81-98) του εν λόγω εγχειριδίου, η οποία φέρει τον τίτλο «Γνωρίζω τον μαγικό κόσμο του θεάτρου και του κινηματογράφου». Οι μαθητές, μεταξύ άλλων, καλούνται (βλ. άσκηση 3, σελ. 83) να σχολιάσουν το ύφος του (σοβαρό, κωμικό, τυπικό, επίσημο, απλό, οικείο, λιτό, περίτεχνο), με σκοπό να κατανοήσουν την έννοια του ύφους, —και εν προκειμένω του κωμικού, αφού ο συγγραφέας αφηγείται αρκετά ευτράπελα που σημειώθηκαν κατά την εν λόγω σχολική παράσταση—, να αποκτήσουν την ικανότητα να διακρίνουν την υφολογική μορφή ενός κειμένου και να αντιληφθούν ότι το περιεχόμενο και το ύφος αλληλοσυμπληρώνονται και δεν είναι άσχετα το ένα από το άλλο.

Ο αφηγηματικός χρόνος του παραπάνω κειμένου τοποθετείται στην εποχή της δικτατορίας του Μεταξά, όπως προκύπτει από τη σχετική αφήγηση, αφού οι μαθητές τραγουδούν στο τέλος της γιορτής τον ύμνο της 4^{ης} Αυγούστου, που αρχίζει με τον στίχο «γιατί χαίρεται ο κόσμος και χαμογελάει πατέρα;». Στόχος του συγγραφέα είναι να αφηγηθεί με τον δικό του τρόπο πως το δικτατορικό καθεστώς δεν δίσταζε να εκμεταλλευθεί εθνικές σχολικές εκδηλώσεις, προκειμένου, στο όνομα του '21 και των αγωνιστών της ελευθερίας, να νομιμοποιήσει την ιδεολογία του. Επισημαίνεται ότι η εορτή, σύμφωνα με την αφήγηση, δεν κλείνει με τον εθνικό ύμνο, ως είθισται, αλλά με τον ύμνο της 4^{ης} Αυγούστου. Το ότι ο συγγραφέας δεν έχει ως στόχο να διακωμωδήσει την εθνική επέτειο φαίνεται κυρίως αφενός από το ότι παρουσιάζει τον απλό κόσμο, κυρίως γονείς που παρακολουθούν την εκδήλωση, να χειροκροτούν συγκινημένοι (με δάκρυα στα μάτια) ακόμα και μια γιορτή με πολλά ευτράπελα απρόοπτα, και αφετέρου από το ότι παρουσιάζει όλους, μικρούς και μεγάλους, όταν ψάλλεται ο εθνικός ύμνος, να στέκονται σε στάση προσοχής.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι κάποιοι που παρακολουθούσαν την σχολική εκδήλωση κάπνιζαν. Η αναφορά, ωστόσο, αυτή έχει σχέση με το αφηγηματικό

πλαίσιο, αφού το κείμενο αναφέρεται σε εποχή κατά την οποία επικρατούσαν διαφορετικές από τις σημερινές αντιλήψεις για το κάπνισμα και σε καμία περίπτωση δεν δίνει θετικό υπέρ του καπνίσματος μήνυμα στον σημερινό μαθητή.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεν προκύπτει ότι ο συγγραφέας του παραπάνω αποσπάσματος και οι συγγραφείς του σχολικού εγχειριδίου έχουν σκοπό να διακωμωδήσουν το πνεύμα της εθνικής επετείου. Οι διδακτικοί στόχοι της ενότητας είναι καθαρά γλωσσικοί, όπως άλλωστε αυτό δηλώνεται σαφέστατα αφενός στη σελ. 81, όπου καταχωρίζονται αναλυτικά, και αφετέρου από τις σχετικές ασκήσεις της εν λόγω ενότητας.

Αναφορικά με το κείμενο στις σελ. 35-36 του Τετραδίου Εργασιών της Νεοελληνικής Γλώσσας της Β' Γυμνασίου με τον τίτλο «Αρχίζουμε τις πρόβες για την εθνική γιορτή», αυτό αναφέρεται στη χαρά των μαθητών όταν για οποιοδήποτε λόγο πρόκειται να χάσουν μάθημα, αντίδραση που αποτελεί χαρακτηριστικό της σχολικής ζωής. Από το άνω κείμενο δεν προκύπτει ότι απαξιώνεται η ηρωική θυσία των Ελεύθερων Πολιορκημένων ούτε ο μεγάλος ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, που είναι καταξιωμένος μαζί με τόσους άλλους ήρωες του 1821 στη συνείδηση κάθε Έλληνα και μέχρι σήμερα εξακολουθούν να είναι πρότυπα ανδρείας και αρετής.

Σχετικά με την ύπαρξη αναφορών στην επέτειο της 28^η Οκτωβρίου στα βιβλία που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας του Γυμνασίου, τονίζεται ότι κύριος σκοπός των εν λόγω βιβλίων είναι η γλωσσική κατάρτιση και παιδεία των μαθητών. Ωστόσο, αναφορές στην ανωτέρω επέτειο υπάρχουν στα βιβλία που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας: βλ. ενδεικτικά στο βιβλίο «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» της Α' Γυμνασίου κείμενο του Γ. Θεοτοκά με τίτλο «Ανήμερα της 28^{ης} Οκτωβρίου 1940» (σελ. 79), κείμενο του Δ. Ψαθά με τίτλο «Οι πιτσιρίκοι» (σ. 82), στο βιβλίο «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας» της Β' Γυμνασίου ποίημα του Γ. Ρίτσου με τίτλο «Ερημωμένα χωριά» (σελ. 81), κείμενο του Μέλπω Αξιώτη με τίτλο «Από δόξα και θάνατο» (σ. 83), κ.λπ.

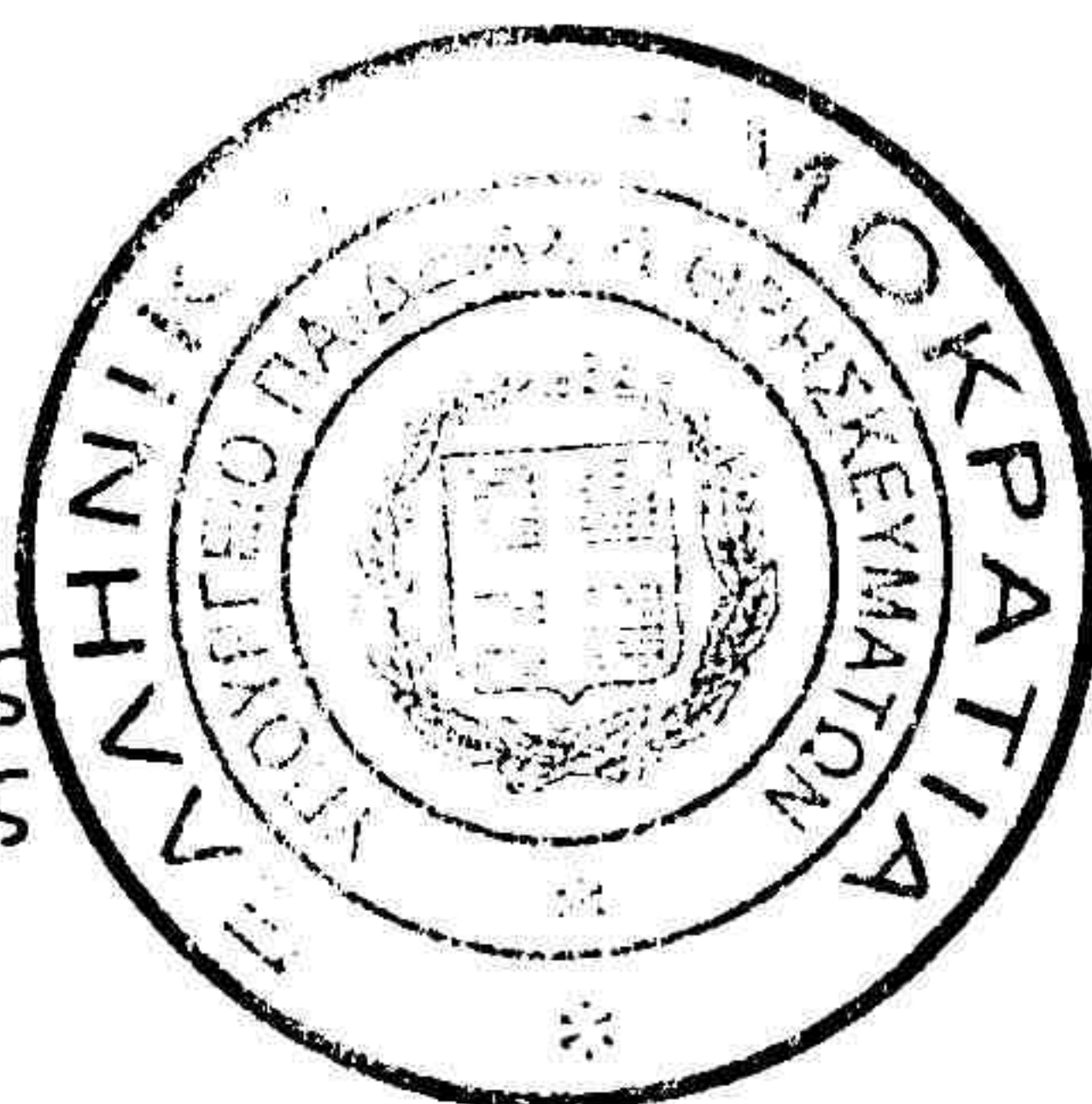
Τέλος, επισημαίνεται, ότι τα ανωτέρω βιβλία έχουν γραφεί και αξιολογηθεί από ειδικούς επιστήμονες και παιδαγωγούς, πανεπιστημιακούς δασκάλους, σχολικούς συμβούλους, εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και συμβούλους του πρώην Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, με στόχο την επιστημονική εγκυρότητά τους αλλά και την παιδαγωγική και διδακτική καταλληλότητά τους.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Ι.Ε.Π.
4. Δ/ση Σπουδών Α/θμιας Εκπ/σης
5. Δ/ση Σπουδών Β/θμιας Εκπ/σης
6. Τ.Κ.Ε.

Πρώτο Αντίγραφο
Από τη Γενική Διοικητικού
Τμήμα Διοικητικού & Πρωτοκόλλου

ΜΙΧΟΥ ΚΑΜΠΡΙΝΗ